

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 8 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 17.

Az önálló vámterület érdekében.

Nagy-Szalonta nevezetes város . . .

A napi politika rút játékot űz a kiegyezés ügy pénzügyi, mint gazdasági kérdéseivel.

Az a 22 javaslat, mely jelenleg a két érdekelt fél parlamentjének asztalán fekszik, mint az abrakadabra betűi hányódnak vetődnek. Egyik kombináció követi a másikat, melyekben gyakran csak a rideg pártállás nyilvánul inkább, mint az észszerű megfontolás.

A Kossuth-párt az önálló vámterület és nemzeti bankmelletti népgyűlést rendezett Nagyszalontán, melyen megjelentek a párt vezéreiből s nyilatkoztak a megoldás felé nehezen mozgó kérdésekről.

Csak üdvözlőnk kell az eszmét, hogy a néppel a közgazdasági kérdések megismertetnek, de el kell itélnünk azt a merev álláspontot, mely jövő gazdasági életünk föllendülését egyedül és kizárólag az önálló vámterület megvalósításában látja.

Magyarországnak célja nem az, hogy egy ex abruptó kiegyezéssel jövő gazdasági életét megrendítse, hanem hogy a jövőben gazdasági életének összes kívánalmait kielégítve legyenek. Ezen elvnek kell a jövőben dominálni gazdasági életünkben, akár a külön vámterület, akár a vámszövetség lesz annak állandó formája. Az ellenzék feladata, hogy gazdasági életünk súlyos gravamenjei orvoslását sürgesse, melyekre a magát felszinen

tartani igyekvő kormányunk nem nagy hajlandóságot mutat.

Azokban a merev, erős pártszínezettől duzzadó elvekben, melyeket a Kossuth-párt vezérférfiai a nagyszalontai népnek tolmácsoltak, aligha vannak ezek betartva.

A magyar ipar és magyar földművelés méltányos mérlegelést követel, amikor jövőre gazdasági életünket szabályozzuk. Hogy e kettő miként egyeztethető össze, azt a kormány ne a Reichsrath fenekedő bizottságaitól kérje, se ne a saját, minden oldalról lekötött álláspontját valósítsa meg, de arra kérjük, hogy valahogy a Kossuth-párthoz se forduljon tanácsért, hanem amire még eddig nem volt képes, tanulja megismerni a nemzeti kívánalmakat, bonczolgassa a szocialis bajok özönét. Ezek kellő ismeretei fogják a legjobb tanácsot szolgáltatni a nagy kérdések okozta bonyodalomban.

S ha mégis tanácsot akar, úgy forduljon a másik pártvezérhez, Apponyi Albert grófhhoz, kinek nyugodt, tartalmas beszéde ugyanakkor hangzott el Jászberényben, mikor Nagy-Szalontán Kossuthéknak hosszánát kiáltottak.

Nagyszalonta népe nagy lelkesedéssel fogadta a pártvezérek nyilatkozatait, mert nála meg a rokonszenv dolgozott inkább, mint az előtte fekvő kérdésekben való járatosság és körültekintés.

Tudósítónk jelentése az egész mozgalom lefolyásáról a következő:

Nagy-Szalonta, okt. 16.

Egész éjjel szakadó eső után gyönyörű őszi reggelre virradt fel Szalonta. Igen sok ház lohogókkal volt feldiszitve, — az utcákon szo-

katlan élénkség uralkodott. Kora reggel Kossuth Ferenczet éljenezve kivonult a pályaudvarra a 60 tagu lovas-banderium és a több száz főre menő polgárság.

Fél kilencz órakor érkezett meg Csaba felől a vonat. Ezen jöttek meg: Kossuth Ferencz, Leszkay Gyula, Papp Elek, Illyés Bálint, Lukács Gyula, kiket lelkes éljenzéssel fogadott a perronon sorfalat álló közönség. Csorvássy István ügyvéd, a rend. bizottság elnöke rövid üdvözlő beszéde után megindult a menet a városba. Valóban festői látványt nyújtott a 60 lovas-banderista, kik valamennyien zászlókkal kezökben vezették be a képviselőket. Először Balogh László orsz. képviselőhöz mentek a vendégek s rövid villásreggeli után fél tíz órakor ismét a banderium vezetése mellett vonultak fel a Toldy-térre, ahol a református templom előtt a szónokok részére csinos emelvény volt készítve. Itt kaptak helyet a hírlapírók is.

A népgyűlés.

Az emelvényre lépő képviselőket lelkes éljenzéssel fogadta a nép s az ovatiókból különösen kijutott Kossuth Ferencznek és Lukács Gyulának, kiket a szalontai nép formaliter imád. Megható látvány volt az, midőn Lukács Gyula felé száz és száz ember nyújtotta a kezét, azt kiáltva felé: »csak hogy megjött, csak hogy itt van!«

A népgyűlést, melyen körülbelül 3000 ember jelent meg (választó polgár: 800), Csorvássy István elnök nyitotta meg. A jelenvoltak üdvözlése után köszönetét fejezte ki a képviselőnek, kik eljöttek, hogy tanácsot adjanak a népnek. Bemutatja ezután a jelenlévő képviselőket. (Lelkes éljenzés). A felhívásban, melyet a nép között elterjesztett, elmondotta azt, hogy harmincz év szomorú tapasztalata meggyőzte a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az otthon.

Ira: D—r Irén.

I.

Egyszerű hivatalnok vagyok. Az élet színpadán nem nagy szerepet játszom. Kevesen ismernek és bizonyára azért érzem oly jól magamat. Minthogy takarékosan élek, csekély fizetésemből is félre tudtam tenni egyszer annyit, hogy fürdőbe utaztam, olyan fürdőbe, ahová csak szórakozni mennek az emberek. Így véltem legjobban felhasználni szabadságomat, melyet főnököm adott. Isten áldja meg érte, hogy adta, mert itt kezdődik boldogságom.

Tehát fürdőben vagyok. Épen egy kies szép völgyben állok. Körülem magas fenyves erdő, fejem felett mosolygó kék ég, lábaimnál vadvirágos zöld pászit, csörgő patak. Az erdőben madársereg csiripel, a sziklarepedéseken át fürge gyík sikamlík tova, a patak fodros habjaiból ezüst halacska ütik fel fejeiket, a csöndes, tiszta légtérben tarka pillék repdesnek. Megbűvölten szívom az illatos levegőt. Keblem dagad s egész valómát egy kimondhatlan édes névtelen érzemény tölti be. Keresve kerestem nevét, de nem lelem. Mi ez? Gyöngye rettegés fog el. Félek? Nem. A természet bájai közegett úgy érzem magam, mint Ádám első nap a paradicsomban: *egyedül*.

Érzeményeim lázas vágygyá fajulnak s arcomat tüzes láng csapja meg. Oh, mi ez az édes-kinos érzemény? . . . A távolban bűvös hang röppen a légtérbe. A csörgő patak fodros habjaiban egy pajzán tündér járkál s pajkosan játszik a lábait csókolgató ringó habcsókákkal. Egy barna kis leny a tündér, ki mosolyogva, dalolva játszik a víz fodraival, kagylókelyhet emel a magasba és úgy látom, mintha intene, mintha hívna, hogy enyhítse szomjamat. Valóban szomjazom, szomjazom utána.

Szívem vulkánként háborog, az angyal, az ördög, a szeretet, a szenvedély és ezerféle érzélem harcra keltek benne. Idegzetem remeg, térdeim megcsuklanak, lázas vagyok, kábult agyammal keresve keresi sokáig, de végre mégis megleli a kívánt szót.

Nos . . . ?

Érzeményem neve: szerelem.

Igen, megszerettem azt a barna kis leányt, és — csodák csodája! — vagy talán nem? — meg is kaptam kezét még az nap.

Vele volt a mamája is a fürdőben. Én pedig nem várokoztattam meg sem a szerencsét, sem a boldogságot. Gyors elhatározású ember vagyok és — csodák csodája! — vagy talán nem? — a mamák az ilyen embereket szeretik.

Tehát feleséggel mentem haza és magamnak boldog otthont teremtettem. Azóta ez a nézetem: A világon legszerencsétlenebb ember az, akitől a sors megtagadta az otthont.

II.

Otthon! Van-e édesebb szó, kedvesebb hely ennél széles-e világon? Légy a földteke bármely sarkán, híres, remek helyeken, uszszál ott dicsőségben, örömkömben, jólétben: csak haza, haza vágyol az édes otthonba, legyen ez az otthon szalmafüdelű viskó, vagy márványoszlopos palota, itt nem ez jön számításba, hanem csak a boldogság.

A közügy férfja vagy? Küzdesz az élet színpadán, ennek ez, annak az nem tetszik működésében. Gáncsot és nem a jót keresik benned. Hibáidból elefántot csinálnak, előnyeidből azonban még csak szunyog sem lesz. Hazamégy. Haza! Otthon vár a feleséged, a gyermekek. Az asszony gyöngéden megcsókolja borús homlokod, odasimul hozzád őszinte, tiszta szeretettel, megsimogat, pár gyöngéd szót szól hozzád és homlokodról a ború oszladozni kezd. Gyermekeid körülfognak. Az egyik az imént a porban uszodásdit játszott, a másik szakácsné volt és kenyeret dagasztott az iczi-piczi teknőcskében, ruhád irtalmatlanul be lesz mázolja, kezeden, arczodon kerek folt marad a csókok helyén. Mit bánod te ezt! A ború eloszlott homlokodról, elfelejtetted a világot minden közügyét, sőt farkasbőrbe bujt jó barátaidat is s mosolyogva szoritod gyermekeidet melledre.

Munkás vagy? Kora reggeltől késő estig dolgozol. A mindennapi kenyér keresése után hol találsz nyugalmat? Nem-e otthon? Otthon, szeretteid körében. Feleséged elibéd teszi

magyar népet arról, hogy a közös vámterület és bank előbb utóbb tönkre teszi a hazát. Sem ipara, sem kereskedelme Magyarországnak absolute nincs, vagy legalább is az számba nem vehető. Ebből a szomorú helyzetből kibontakozás a nemzet életszüksége. Bontakozzon tehát ki: önállósítsa magát Ausztriától. A nép szava Isten szava! A nemzetnek akarnia kell az önálló vámot és bankot s azt meg is kapja. Ez nem pártkérdés, ez a nemzet jólétének alapfeltétele. Az országos gazdasági egyesület is az önállósítás mellett nyilatkozott, holott az egyesület tulnyomó része szabadelvű politikai hittvallású. Csak nyilatkoznia kell a népek s ettől a nyilatkozattól fog függeni, hogy unokáink áldani, vagy átkozni fognak-e! (Viharos éljen.)

A második szónok egy egyszerű földmivelő ember volt: *Molnár József*. Beszédét azzal kezdte, hogy meg van győződve arról, hogy a küzdelem a magyarok javára fog eldőlni s hogy végre valahára az önálló intézkedés terére léphet Magyarország. Mutatja ezt a jelenlevők szép száma is. Aki ide jöttek legnagyobb részben földmivelők, nekik áll érdekükben első sorban az önálló nemzeti bank és vámterület. Ezek mi-benlétének fejtegetése után imaszerű fohással végzi beszédét: »még jönni kell egy jobb kor-nak, mely után buzgó imádság epedez százez-rek ajakán!« (Hosszas taps.)

Szathmáry Béla ipartestületi jegyző az iparosok érdekében emelt szót az önálló vám-terület mellett. Valóban meglepő praecisítással adta elő rövid, de lelkes beszédét, melyet a közönség viharosan megéljenzett.

Most *Balogh László*, a szalontai kerület orsz. képviselője lépett az emelvényre, kit hosszas lelkes éljenzés fogadott. Beszéde reflektál azon ígéretére, melyet a közel múltban tett, t. i. hogy beszámolót fog tartani. De ez a gyűlés sokkal fontosabb, mint egy egyszerű beszámoló, mit igazol azon körülmény is, hogy a 48-as párt sok tagja, közöttük *Kossuth Ferenc* is lejött Szalontára. Szükség is volt erre, mert a népet meg kell tanítani arra, hogy az önálló rendelkezés feltétlenül az ő javára fog válni. A pangó ipar, a kereskedelem fellendül, létesül a manapság még sehol sem található gyáripár, a gazdaközönség pedig az

anyagi jólétét fogja elérni, mert nem kell hinni azoknak az ámitóknak, kik azzal ijesztgetik a népet, hogy az önálló rendelkezés majd megbénítja a kivitelt. Ne higgye azt senki. Ezután is úgy lesz a magyar buzára szükség, mint eddig. Tartson ki a nép a függetlenségi zászló mellett s ő, mint képviselő, szentül igéri, hogy harczolva fog harczolni Magyarország jogaiért. (Zajos éljen, taps.)

Kossuth Ferenc beszéde.

Ezután *Kossuth Ferenc* lépett az asztalhoz. A nép perczekig tartó éljenzéssel fogadta a függetlenségi párt vezérét, aki hosszú, szép és meggyőző beszédben fejtette ki az önálló vámterület szükségét, célját s végtelen hasznát. Gunyosan mutat reá a kormányra, amely félti a saját bőrét a haza rovására, pedig törvények fedezik. Végre kell tehát a törvényt hajtani. Aki ezt tenni nem meri, az gyáva s vét hazája jogai, szabadsága ellen. Beszél az önálló vámról, számadatokkal mutatja ki annak égető szükségét. Felemlíti a pénzlábak magasságát, amiből önként következik, hogy az önálló bank létesítése égető szükség. Az osztrák-magyar bank részvényei idegen kezekben vannak s az idegenek nem a Magyarország jóvoltával, hanem a saját zsebökkel törődnek. Mindez meg fog változni, ha önállóan rendelkezhetünk. Kérve kéri a népet, hogy ne ejtse fel, ne engedje a sárba tiporni a függetlenség zászlóját, annak magasan és dicsőségesen kell lobogni. (Hosszas éljenzés, taps.)

Ezután *Molnár József* beterjesztette a határozati javaslatot, mely szerint kéri a képviselő házat, hogy utasítsa a kormányt, miszerint az önálló vámterületet és nemzeti bankot állítsa fel, mert az egész nemzet érdeke kívánja, sőt követeli. — A határozati javaslat egyhangú elfogadása után a benyújtással *Balogh László* bizatott meg.

Beszélték még *Illyés Bálint* s az időközben megérkezett *Rigó Ferenc*, *Papp Elek* és *Lukács Gyula*, valamennyien nagy tetszés közepette, de különösen az utóbbi frenetikus hatással. *Lukács Gyula*t a nép perczekig éljenzette s boldog volt az, ki hozzá férközhetett s vele kezét foghatott.

Végre *Csorvássy István* rövid, lelkes beszéd kíséretében bezárta a gyűlést.

A bankett.

A »Korona« vendéglő udvarán épült arénában tartatott meg a bankett, melyen mintegy 250 ember vett részt. Felköszöntöket mondottak: *Csorvássy István* *Kossuth Ferenc*re, *Kossuth Ferenc* *Balogh Lászlóra*, *Balogh László* a szalontai polgárságra, *Lukács Gyula* *Balogh Lászlóra*, *Kossuth Ferenc* *Csorvássy Istvánra*, *Molnár József* *Lukács Gyulára*, *Veres Károly*, *Balogh Sándor* a függetlenségi képviselőkre. — A bankettezők a késő órákig maradtak együtt, a legkedélyesebb hangulatban.

Este *Balogh László* képviselőnél a képviselők tiszteletére vacsora volt, melyen a szalontai függetlenségi párt előkelőbb tagjai is részt vettek.

A képviselők hétfőn este utaztak vissza Budapestre, *Kossuth*, *Leszkay* és *Illyés* kivételével, kik még vasárnap este felutaztak.

Apponyi nem obstruál.

Mig daát egyik fejtetőre állított helyzet a másikat váltja fel az obstruációs világban, mig nálunk szinte a minisztereink állanak fejük tetejére a *Kossuth*-párt még csak kilátásba helyezett obstrukciójától, — addig e bábeli zür-zavarban *Apponyi* gróf, a nemzeti párt vezére felülemelkedik s daczára ellenei sárdobásának, biztos szemekkel tekint szét e zavaros láthatáron s nyugodt önuralommal mérlegeli a helyzetet. Ezt tanúsítja a jászberényi ünnepély alkalmával mondott beszéde, mely mig egyrészt súlyos ítéletet mond a kormány által teremtett helyzet felett, másrészt kimondja a jelszót, melyet mindenki örömmel fogadott, az önuralom jelszavát. Ő neki és pártjának ma is meg van a szándéka, ami tavaly volt, a kiegyezési törvényt csorbitatlanul, dicsőségesen megmenteni. A hangos riadó tehát csak a *Kossuth*-párt részéről hangzik, mely úgy lehet, hogy ha visszhang nem támad rá, — alább hagy hangosságából.

A munkások javára. Társadalmi nyomoruságaink nagy része a köszén füstöt vá-

a párolgó levest, aztán nyakad köré fonja karjait, gyermekeid térdeden lovagolnak, ennek is, annak is, egy-egy kanál étel kell a te tányérodból. Bár éhes vagy, szívesen tőröd az ölelést; bár fáradt vagy, örömmel szolgálod ki az apróságokat. Otthonod boldogsággal tölti el szívedet s te ebből új erőt merítesz a további munkához.

III.

Az otthon a béke és szeretet temploma. Jaj annak, aki ezt a békét feldulja, aki ennek a szeretetnek nyakára hág. Pokol lesz akkor az édes otthon, melynek tüzkemenczéje a — mulatóhely lesz. Ezt a békét és szeretetet a becsület tartja fenn. Arra a férfire tehát, ki a mulatóhelyek folyott légkörében, vagy ki tudja kiknek társaságában találja jól magát s költi pénzét, míg otthon családjá aggódva, lehet hogy nélkülözések közt várja: bátran mondhatni, hogy becestelen. Viszont az a nő is megvetést érdemel, ki a háza küszöbén belül börtönt lát, a házi dolgok miatt folyton folyvást békétlenkedik s csak a szomszédban érzi magát jól és az utcán van elemében.

A férfi becsületbeli kötelessége az otthont fenntartani. Az asszonynak pedig az otthont kellemsé tételén kívül nem szabad más gondjának lenni, főképen fegyvereit: a könyvet és nyelvet mentől ritkábban vegye igénybe. Előbbi unalmassá, utóbbi bosszúsá teszi a férfit. Ha bármelyik fél unalmasnak találja a családi létséket, az otthon romba dől s helyén a békétlenség, az egyenletlenség, a boldogtalanság üt tanyát.

A családi élet nem mézeskalács. Sok gondnal, sok kötelezettségekkel jár. Hanem azért nem ürom s ha a férj és feleség közt félreértések is fordulnak elő: ott, ahol az igazi szeretet honol, csak gyöngye báránnyelheskék ezek, melyek azért borítják el pár perczre a napot, hogy elvonulásuk után ennek ragyogása feltűnőbb legyen.

A hol nem így van, ott már nincs családi élet, ott már megszűnt az otthon. A férfi ne-jében ellenségét, a nő férjében a zsarnokot látja. A gyermekek gyűlölt lánczok, kötelékek, melyek a megsemmisült családi élet egyes foszlányait, úgy a hogy még összetartják.

Mi lesz az ilyen férfiből? Korcsmahős és stb. Mi lesz az ilyen asszonyból? Kigyó és stb. És a gyermek? — Az alma nem esik messze fájától.

IV.

Én, azt az erdei tündért, házam őrangyalát, a feleségemet karjaimban tartom most is. Körülem apró gyermekek, ártatlanok, mint az angyalok, pajkosak, mintmegannyi kis ördögök. Feleségem a hajam közt babráll s kedves nevetéssel konstatálja, hogy deres vagyok. Én is nevetek. Miért ne? Régen történt ám az az erdei jelenet s bizony azóta az asszony feje felett sem állott meg az idő. Múlnak az évek. A gyermekek ölnökbé ülnek, odatapasztják füleiket melleinkhez s szívverésünk után sebesen mondják: tik-tak. És ebből mindaketten megértjük, hogy sohasem vönülünk meg. Szívünk örökké ifju marad, mert azokban az őszinte szeretet kiothatatlan lángja lobog.

Ablakaink alatt egymás után robottak el a hintók. Kényes urak és felczifrázott urnók a színházba hajtának. Vig az élet. A szomszédomban egy híres művész hangversenyt rendez, a mulatóhelyekből idehangzik a csalogató zene, a kávéházakból idehallik a tekegolyó karamboló csattogása. A közeli divatkereskedő harminczhat lángot gyújt legújabb kelmékkel megfömmött kirakata előtt, szinte látom az ott bá-mészködő asszonyoknak férjeik előtt elsirandó könnyeit. A járdán örült hajsza járja. Az emberek egész raja versenyt futkos az utca egyik szögletétől a másikig. Mint mondják — sétálnak. Hangos, erőltetett bók, színlelt kacagás, dandyk affektált csoszogása, hölgyek selymruháinak zizegése gyönyörűsége harmoniába olvadnak össze. Látszólag milyen szép, milyen nagyszerű ez a nagyvárosi zsongás! Szép, de mi ismerjük értékét és nem kérünk belőle! Egy szikrát sem törődünk vele, sőt már a füleinket sem sérti ez a siketítő lárma.

A mi világunk itt van a négy fal közt; itt az édes otthonban, melyben van egy darabka a mennyországokól is. Ebből sem én, sem házam őrangyala, sem a gyermekek nem vágyunk ki soha. Az otthon ezerféle munkát és szórakozást nyújt, csak meg kell látni, fel kell fedezni azokat. Boldogok, kik szívük segélyével feltalálják ezt, s kik ezzel beérik.

De ni! Az egyik fiam szalagokat aggat reám, lónak akar befogni. Gyere kicsim! Inkább vagyok itthon a te lovad, mint az otthonon kívül a más — balekja.

laszthatná symbolumául. Ez tesz százezreket valóságos rabszolgává, mert a gép türelmetlen, követelő, mely mellett nincs pihenés s vajmi kevés időt enged arra, hogy mellette még önmagával is foglalkozhassék az ember. Budapesten a külső váci-uti vámon túl, hol az óriási gyárkémenyek szakadatlanul ontják a fojtó kőszén füstöt, új templom épül most, a sarutlan kármelita atyák temploma, kik missionáriussai, gyámolói lesznek a környéken lakó 30.000 munkásnak. 16-án nagy ünnepek között helyezték el az alapkövet, miután az építést jó részben biztosította a főváros 60.000 forintnyi adománya. De hogy a hatalmas és oly szükséges templom mielőbb elkészíthető legyen, *Károlyi* Sándor gróf elnöklelte a'tt megalakult a »Budapest Angyal földi fillér egyesület,« melynek fővédnöke Mária Josepha főhercegnő. Ez az egyesület folytatja tovább a gyűjtést a templomra.

Az alapkö szenteléshez Nogáll János felszentelt püspök, ki a rendnek Magyarországon egyik legnagyobb jövedője, következő táviratot küldte:

Csatlakozva ünnepegekhez, püspöki áldásom mindnyájoknak, kik értik miről van szó. Egykor szent Margit volt az engesztelés áldozat bányája. Manap a ti templomotok legyen a Nebó hegye, a melyről imádság száll fel ő szent Felségéhez hazáért és nemzetért. A halhatatlan lelkek örök üdvösségéért építési fillérbe postán ezer forintot küldök. *Nogáll.*

Felesleges volna bármilyen kommentárt fűzni e tényhez, csak azt látjuk ebből is, hogy a nagynevű püspöktől semmi sem eshetik olyan messze, hogy el ne érné jótékony kezével, ha segélyre szorult.

A néppárt ma este értekezletet tart, melyen megállapítják a párt magatartását a kezdődő parlamenti harcban.

Csak haladjunk úgy tovább, mint eddig?

(K. Ö.) Mialatt a bizottságok a kiegyezési javaslatokat tárgyalják, a kormány sugalmazott sajtója azzal a nótával akar a közös vámterület fentartása mellett hangulatot kelteni, hogy Magyarország páratlan gazdasági fellendülését azon közös berendezkedésnek köszönhetjük, melylyel Ausztriával együttesen, a közös vámterület alakjában védelmezzük gazdasági érdekeinket a külfölddel szemben.

A nóta tehát a régi, csak másképp fújja a kormányt támogató sajtó fenegyerekei. Mert amit eddig az ország fellendülésében részt kizárólagosan a szabadelvűpártnak vindikáltak, annak a dicsőségében most osztozik a kiegyezés intézménye. És mert az eddigi haladással meg vannak elégedve, minden áron fenn kell tartani a gazdasági kiegyezést, mert akkor továbbra is így haladhatunk, mint eddig.

Tehát haladunk? Hogyan van az mégis, hogy az országban mindenki panaszkodik. Panaszkodik a gazda, kit a merkantil politika és ennek érdekében létesített közgazdasági intézmények tönkretettek. Panaszkodik a kisgazda, kit kétharmad részben tulajdonából kiakolbított azaz új nemzedék, mely amint uzsoráskodik a föld népével, úgy uzsoráskodik magával a földdel, kizsákmányolva annak termő erejét. Panaszkodik a kisiparos, kit a törvényhozás az iparpártolás czimén az ipartörvényvel és az államilag dédelgetett nagyipar tett tönkre. De panaszkodik az államnak féltékenyen dédelgetett kedvence, a nagyipar is, mert a nagy áldozatok dacára sem tud az osztrák iparral megküzdeni, sem a külföldön lábát megvetni. Panaszkodnak a

városok, melyek a rájuk áthárított feladatoknak csak adósságcsinálással s adóemeléssel tudnak úgy ahogy megfelelni. Panaszkodnak a községek, melyek a a pótdóteher alatt összeroskadnak. Panaszkodnak a megyék, melyek a szukkus hiányában sem az utakat jó karban tartani, sem vicinálisokat építeni nem tudnak. Panaszkodik az állam és megyei hivatalnok, mert a folyton dráguló lakás és életviszonyok mellett csak fizetésemeléssel tudná magát tisztességesen fentartani. Pénz pedig erre a célra nincsen. Panaszkodik a magánhivatalnok, mert a szolgálati pragmatika rendezetlensége mellett sem anyagi, sem erkölcsi védelemre nem talál. Egyetlen fegyvere a megjuhászkodás.

Ennyi panaszszal szemben, mely bizonyára nem a haladásnak zeng dithirambot, hallunk dicsőítő szavakat az uralkodó rendszerre is.

Itt van először a fizetett sajtó, mely szörnyen meg van elégedve a haladással. A *Pall Mall Gazette* angol lap egy konkrét esetből kifolyólag követeli, hogy törvényhozási intézkedéseket léptessenek életbe azok ellen, akik a lapokat megvesztegetik. Ha nálunk ily tartalmu törvény akadályozná meg a kormányt abban, hogy a sajtót szubvencionálja, a szubvencziótól megfosztott sajtó azonnal más szemüvegen keresztül nézné azt a haladást, melyet most éjig magasztal.

Itt vannak másodsorban a pénzügyetiek, melyek épen a válságos időkben csinálták a legjobb üzleteket s azért szintén nagyon meg van elégedve a haladással s a jövőben is a hiányos ellenőrzés mellett csak úgy fognak uzsoráskodni, mint eddig.

Itt van a börze. Ez is meg van elégedve a haladással. *New-Yorkon* és *Chicagon* kívül sehol oly jó dolga, mint nálunk. A megszorult értéktözsde nek 20—30 millió forintot juttat az államkincstár, hol kamallanul, hol nagyon olcsó kamattal. A gabonétözsde megreformálja önmagát s tovább halad azon az uton, mely a nemzeti termelés kizsákmányolására s a fogyasztás megsarcolására vezet. És ezzel a haladással aztán meg vannak elégedve s tovább is ezen az uton akarnak haladni.

Itt van a közvetítő kereskedelem, mely az ország kereskedelmét jelentőségre emelni nem tudta, mert minden igyekezetét a közvetítői haszon erőltetett növelésére fordítja. Ez is meg van elégedve a haladással, valamint hogy meg vannak elégedve a szabadelvű rendszer számos intézményei, melyek javarészt felemésztik annak az óriási mód felszoktetett költségvetés millióit, melyeket az uralkodó rendszer szintén úgy állít elénk, mint a haladás kritériumát.

Nem lehet ott haladásról szó, ahol százan anyagilag erősödnek, milliók pedig pusztulnak. Nem lehet ott haladásról szó, ahol milliók az ingét vetik le, csak azért, hogy az a száz kiváltságos boldoguljon. Nem lehet ott haladásról szó, ahol a nemzet uralkodókra és szolgákra oszlik, ahol zsoldban álló közvélemény van, ahol ki-nevezett parlament van stb. stb.

Magától értetik, hogy az anyagi visszafejlődést nem akarják a közös vámterület rovására írni, melynek sokkal

őszintébb hívei vagyunk, mint akik annak fentartását csak pártcélok érdekében aknázzák ki.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 17.

Az obstrukció megkezdődött. Polónyi ma két órás beszédet mondott afölött, hogy mi történjék az indemnytási javaslattal.

Az egész ellenzék támogatta őt. A jobb oldal, mely nem hitte, hogy már ma megkezdődhetik az obstrukció, megnémulva hallgatta. Bánffy és a miniszterek kedvetlenül feszengetek, különösen mikor Polónyi hitelesen rábizonyította, Bánffyra, hogy *Bilinszkynek megígérte a kvóta felemelését.*

Az ellenzék többször erőlyesen felpattant, mikor a jobboldal diskurált. *Kubik* Béla majd hogy hajba nem kapott egy jobboldali képviselővel.

Fél 2 órakor végezte Polónyi és akkor kezdett *Gullner* Gyula beszélni.

Ha így megy, ez a kis kérdés 3 hét alatt se intéződik el.

Láng Lajos ült ma az elnöki székben.

Most már jogosan jósolhatott mindenki legalább is izgatott vitát. És csakugyan mindjárt az ülés elején megkezdődött a csete-paté.

Előcsatározás.

A jegyzőkönyv fölolvása után *Polónyi* Géza állt föl és kifogásolta a jegyzőkönyvnek azt a passzusát, hogy az előadói székben *Pulszky* Ágost a pénzügyi bizottság előadója. Tessék csak úgy kiigazítani, hogy *Pulszky* Ágost képviselő. A baloldal tomboló tetszészajjal fogadta a szavakat.

Münnich Aurél azt veti közbe, hogy hiszen *Polónyi* az előadói betérjesztésre vonatkozó indítványában is bizottsági előadónak nevezte *Pulszky* Ágostot.

Polónyi azzal replikáz, hogy a mult ülésben tett indítványa nem *Pulszky*, hanem a bizottság előadójának előterjesztésére vonatkozott.

Mert az indítvány így kezdődik:

»A pénzügyi bizottság előadója által bemutatott javaslatot azzal utasítja vissza a ház a pénzügyi bizottsághoz, hogy a bizottság a képviselők számára a házszabályoknak 113. §-ában biztosított indítványozási jognak tiszteletben tartása mellett, a pénzügyi bizottság ülését szabályszerűleg tüzesse ki s azt olyan időre tűzze ki, midőn a kinyomatni és szétosztatni rendelt javaslat a képviselők között már tényleg ki is osztatott.«

Szell Kálmán azt igyekszik bizonyítani, hogy a bizottsági jelentés betérjesztése körül semmi szabálytalanság nem történt. A bizottsági elnöknek jogában áll, hogy ha az előadó akadályozva van, más bizottsági előadót kérjen fel helyettesítésére. A bizottság tévedhet, de szabálytalanság nem történhetik.

Szell Kálmán szavaira zugva hangzott a jobboldalról az: »*úgy van*« és a »*helyes*« és alig lehet hallani *Holló* Lajos elsőszavait, aki azt mondja, hogy a bizottsági előadó helyettesítése csak a bizottsági ülés plénumában történhetik. Az elnök maga nem intézkedhetik oly irányban.

Gullner Gyula kérde, hogy a bizottság jegyzőkönyvében miért nincs nyoma a helyettesítésnek. A bizottság által pénteken letárgyalt javaslatokat csak szombaton kapta kezébe. A bizottsági ülésre szóló meghívót pedig csak szombaton délután két órakor.

— Tessék! Ez a szabályosság! — kiáltotta *Bartha* Miklós.

Szell Kálmán azzal felelt, hogy csütörtökön este tartott bizottsági ülésben elhatározták, hogy pénteken délután ülés lesz. Meghívót tehát egyáltalában nem küldtek. Az indemnyti tárgyalását külön értesítésekkel tudatta a bizottsági tagokkal szombaton délelőtt.

Hát ez szabályos? zugta a baloldal. Az

elnök cseppet és feltette szavazásra a kérdést, hogy a jegyzőkönyvet a Ház elfogadja-e jelen formájában. A jobboldali padsorok marmelük táborá felemelkedik és ezzel a jegyzőkönyv »rendben« van.

A baloldal zugása közben tér át az elnök a napirend második pontjára, a névszerinti szavazásra, Polónyi indítványa felett.

Rakovszky István jegyző harsány hangon olvassa fel az indítványt, az elnök pedig kihuzza a K betűt és a névszerinti szavazás megkezdődik.

Polónyi indítványa mellett 33, ellene 109-en szavaztak, így tehát a nagy többség Polónyi indítványát elvetette.

Következik a napirend s az indemnitéről szóló bizottsági javaslat.

Mikor Polónyi tűzbe jön.

Polónyi Géza azt mondja, hogy bizalmatlansága a kormány iránt fokozottabb, mint bármely más eddigi kormány iránt. A szabály az, hogy ha más indítvány nem történik, az indemnyi javaslat az osztályokhoz utasítandó. Pulszky, aki sem előadó, sem miniszter, előállt ugyan és indítványozta, hogy az osztályok elkerülésével a Ház plénuma elé kerüljön a javaslat, de ez az indítvány nem. Hegedüs — pedig, aki a — pseudó — előadó után ült az előadói székbe, azt indítványozta, hogy az osztályokhoz utasítsák a javaslat.

Hegedüs Sándor a jegyzőkhöz ment meg nézni, hogy csakugyan így van-e a naplóban.

— Nyomassanak hamar másik naplót! — kiáltanak balról.

Polónyi pedig folytatta szavait. Kénytelen állást foglalni egy nem létező, levegőben lógó indítvány ellen, amelyet Pulszky »nem előadó ur« tett. Pulszkynek egyébként abban sincs igaza, hogy ő, a szóló, nem jelent meg a bizottsági tárgyalásokon. Mindig ott volt, még mikor nem is volt bizottsági tag, akkor is élt a házszabályok adta jogaival, hogy az üléseken megjelent. De a szombati ülésben való részvételben megakadályozták. Már ezért is kell, hogy az osztályokhoz menjen a javaslat, hogy ott felszólalhasson tárgyalásánál. Megemlíti, hogy a mindig jól értesült Neue Freie Presse vasárnapi számában az áll, hogy az ellenzék a bizottságokban akár obstrukciót a költségvetés ellen csinálni és ennek tulajdonítható, hogy az indemnyit most már benyújtották. Világos, hogy a szombati bizottsági ülés az ellenzék kiakartá játszani.

Ilyen körülmények között nem gyanúsítás az, ha azt mondja, hogy a kormánynak kedvezett a pénzügyi bizottság, a mikor suttymban letárgyaltatta a javaslatot, a nélkül, hogy az ellenzéki tagokat előzetesen meghívta volna az indemnyi tárgyalására. Mellőzhetetlennek tartja a jelentésnek az osztályok megvitatásától való elvonását, mert ez az indemnyi nemcsak budget provizorium, hanem quota provizorium is. Ez az indemnyi tehát sokkal inkább bizalom kérdése, mint volt bármikor ezelőtt. Az ország a legnagyobb bizonytalanságban van és most a kormány előáll az indemnyivel, a mely maga után vonja a közügyi költségek arányának fentartását négy hónappal tovább, holott az csak ez év végéig szól, előáll az indemnyivel, még mielőtt tájékoztatta volna az országot a quota magassága felől s a nélkül, hogy szükségesnek tartaná tájékoztatni az országot a felől, vajjon igaz-e, hogy a kormány előre beleegyezett a quota felemelésébe a fogyasztási adók átutalásaival visszaszerzett jogok fejében, a melyeket a kormány előnyöknek, vivmányoknak nevez, pedig Bilinszky osztrák pénzügyminiszter 1894-ben Wekerle alatt beismerte, hogy azokhoz Magyarországnek kétségtelen joga van, a miért tehát nem járt volna kártalanítás. Most Bánffy ezt az elvileg elismert jogot drágán megvásárolta, mert ez tagadhatatlan és senkinek sincs oka a Bilinszky szavában kételkedni, mert ő meg nem szegte szavát, míg Bánffyról nyílt ülésen, ország-világ színe előtt mondotta gróf Apponyi, hogy olyan miniszterelnöke van Magyarországnak, a kinek a szavára, ígéretére nem lehet súlyt helyezni. Bilinszky határozottan kijelentette, hogy a kigyezés és a quota emelés között meg van a junktim.

Polónyi beszél még egyre beszél. Német lapokból istál, de ekkor már unalmassá kezd

válni és a jobboldal, mintegy tüntetőleg elhagyja a termet.

A karzatok is lassan-lassan kiürülnek, de Polónyi nem tágit és rendithetetlenül áll helyén.

A Rózsabokorban.

Polónyi nagy méretű beszéde után Gullner Gyula állott fel szólásra s beszéde egészen fellángolt az elernyedti idegeket. Kettőbe is belekapaszkodik beszédében. Támadja Bánffy br. miniszterelnököt, kinek alkuszhoz illő viselkedése szégyen az országra.

Azután megtámadja Tisza Kálmánt Nagyváradon in illo tempore mondott beszédéért, melyben a lemondást publikálta.

Tisza Kálmán (hoch! hoch! balról, éljen! jobbról.) Polónyinak azt feleli, hogy ő az önálló vámsorompókat 67-ben csak mint esetlegest jelentette ki s nem az esetben is, ha az országnak nem érdeke. Ő a Rózsabokorban sohasem hirdetett lemondást, csak azt, hogy a nemzet jogainak érvényesítésénél számoljon a körülményekkel. (Hoch! hoch! balról, éljenés jobbról.)

Bánffy Dezső br.: (Az ellenzék nagy zivajban tör ki, melyben a szóló szava teljesen elveszett. Bilinszkyről beszéljen!) Kijelentette, hogy akármit is fognak rá, ő nem válaszol, hanem szembe néz a harcznak. Kéri a javaslatoknak napirendre tűzését az osztályok mellőzésével.

Holnap e felett névszerinti szavazás lesz.

Román Miron.

Nagy-Szeben, október 17.

Román Miron, nagy-szebeni román metropolita Nagy-Szebenben 70 éves korában meghalt. Mint egyszerű oláh-paraszt fia az egyház demokratismusa alapján emelkedett fel az érseki széki.

Szinte büszkeség is töltötte el, mikor az alacsony származásból való emelkedésére gondolt s ezt a képzelt diszcenciát minden módon igyekezett kitüntetni.

Szüleit, kik Mézes biharmegyei községbeli lakók voltak (atyja főbíró) magához is vette s udvarában tartotta az egyszerű származásu, falusi viseletű embereket. Feltűnően jellemezte őt a nemzetiségi politikában való magatartása. T. i. úgy forgatta magát, hogy a nemzetiségbelije is meg voltak vele elégedve, a kormányköröknek sem adott valami nagy panaszra okot.

Életrajzi adatai a következők:

Román Miron, a görög keleti román egyház nagy-szebeni érsek-metropolitája, szül. Mézesev (Bihar) 1828. Elemi és középiskoláit Belényesen végezte, a jogot Nagyváradon s a teológiát Aradon tanulta és azonnal szerzetessé lett, s mint ilyen a teologia tanára. Ily minőségben választotta meg a kisjenői kerület a képviselőháza. Midőn 1872. Ivácskovics megvált az aradi püspökségtől, őt választották meg püspöknek, lévén már ekkor nagyvárad püspök-helyettes (1869-től). Rövid ideig maradt meg ez állásában, mert 1873. Saguna (i. o.) halála után őt választották meg metropolitának, (1874) s még azon év szept. megerősítést nyert. Mint egyházfő mérsékelt politikus, tekintélye s tudása kiszorította s végleg elhallgattatta egyházmegyéjében az addig divott tulzó nemzetiségű politikusokat. Egyháza anyagi és szellemi fölvirágzásáért sokat tett; újja szervezte a teológiai szemináriumot, a tanítóképezdét, a papi és tanítói, valamint ezek özvegyei és gyermekeinek nyugdíj- és segélyalapját. Erdemei elismerésül v. b. titkos tanácsossá nevezték ki.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Október 19. Esküdtszéki tárgyalás.

Október 21. A biharmegyei »Agarászegylet« gyűlése Berettyó-Ujfaluban.

Október 22-23. A biharmegyei »Agarászegylet« agarász és löversenye B.-Ujfaluban.

Október 2-26. Jegyzői vizsga a vármegye székházában.

Október 26. Esküdtszéki tárgyalás.

November 25. A Nagyvárad sajtópöre.

November 19. A kath. kör gyászünnepélye.

UJDONSÁGOK.

* **A miniszter kiküldöttje Nagyváradon.** Krisztinkovich Ede miniszteri osztály-tanácsos a földmivelésügyi miniszteriumban, most van kiküldve, hogy az új mezőrendőri törvény végrehajtását a törvényhatóságoknál megvizsgálja. A miniszteri kiküldött tegnap Nagyváradon időzött. Komlóssy József gazdasági tanácsossal megtekintette a törvény végrehajtására tett intézkedéseket, a büntetéspénzek kezelését stb. Teljesen meg volt elégedve a tapasztaltakkal. — Azonkívül dr. Bulyovszky József polgármester társaságában egyik másik közintézményünket tekintette meg. Délben és este a polgármesternek volt szívesen látott vendége s az éjjeli vonattal elutazott Nagyváradról, a kíséretében volt miniszteri fogalmazóval együtt.

* **A közköltő emelése.** Nagyvárad város jövő évi költségelirányzatában, mint már említettük, 5%-os közköltő emelésével van a fedezet előirányozva. A tanács minden áron elakarta kerülni az 5%-os emelést, a munkálattal azzal adta vissza Ragány János főszámvevőnek, hogy gondosan tekintse át ismételve a budget-et s ahol lehet, a kiadásoknál még további leszállítást eszközöljön. — Mint értesültünk, a főszámvevőnek sikerült 2%-ot még leszállítani, de ezzel már a legutolsó határ is el van érve. Eszerint a jövő évben a közköltő 33% lesz, s az iskolai pótdótot és utadót számítva, 50%-át kell fizetnünk az állami adónak. A költségvetést ma, kedden délelőtt tárgyalja a városi tanács; ugyancsak ma délután pedig a pénzügyi szakbizottság veszi tárgyalás alá.

* **Tisza Kálmán és Apponyi.** Az élet utjai . . . Amikor ma este Apponyi Albert gróf beszámoló beszédéről Jászberényből hazajövet Budapesten a keleti pályaudvaron kiszált, egy érdekes jelenet játszódott le, melynek jelentőségét azonban alig vette valaki észre. A nemzetipárt vezérével egyidejűleg érkezett meg Tisza Kálmán neje, akit a perronon az »ősz generális« személyesen várt. Amint Apponyi kezében a Jászberényben kapott két óriási virágcsokorral leszállt a vonatról, Tisza Kálmán mellett haladt el. A volt premier egy futólagos pillantást vetett a jászberényi babérokra s nejét karonfogva elgondolkozva haladt a kijárat felé. Apponyi is elkomolyodott egy percze . . . A mult és a jelen . . . ! Az egyiknek rózsákat hintenek utjába, a másik térdig gázol a sárgult lombok között. Memento . . . !

* **Az esküdtbírók megalakítása.** Az igazságügyi reformok sorozatába a jövő év elsején illeszkedik be az esküdtbírókokról szóló 1897. évi XXXIII. t.-cz. A belügyminiszter már elküldötte Nagyvárad város közönségéhez az ezen törvény életbeléptetése tárgyában kibocsátott rendeletét, amelyben az esküdtbírói intézmény fontosságát hangsúlyozva, felhívja a városokat és községeket, hogy az esküdtbírók megalakításához szükséges alapajstromokat törvényes határidőn belül a legpontosabban összeállítsák. A miniszter tájékoztatás és mihez tartás végett mellékeli a végrehajtási utasítást és a nyomtatvány mintákat.

* **Vizvezeték a szabad Körözből.** A vízvezetési bizottság tegnap ülést tartott a város-házban. Bordé Ferencz tanácsos elnökölt, dr. Baróthy Ákos, dr. Berkovits Ferencz, Mezey Mihály és Busch Dávid voltak jelen. A felett tanácskoztak, hogy a multkorhoz hasonló vízhiány elkerülésére milyen intézkedéseket tegyenek. Előterjesztést tesznek a fenékgát és egy

előszivattyu terveinek és költségvetéseinek mielőbbi elkészítésére. Az előszivattyu azért szükséges, hogy kisvíz esetén pótolják a vízhiányt. Szükségét látja továbbá a bizottság, hogy a szabad Körözsől a vízvezeték felett merítsenek s azt vegyi és bakteriologiailag vizsgálják meg. A bizottságnak az a terve, hogy vízhiány esete a szabad Körözszt használják fel. A terv szerint a talajt megritkítanák, hogy így a Körözs vizének beömlését elősegítsék. Szóba hozta egyik bizottsági tag, miszerint a Körözs vize rendkívül tisztító erővel bír s így a mező-telegi olajgyárból beeresztett vitriol salak nem káros(?) a Körözs vizére. — A multkor szóba került, hogy az I. sz. kut és a gyűjtő csatorna között, tehát bent a telepen, megritkítják a talajt, a könnyebb vízáteresztés végett és ennek a pusztá hírére már óvást emelt a városi orvos kar egyik tagja. S ime odajutottunk, hogy már a nyílt Körözsől akarják táplálni a víz-művet. Ha ezt keresztül viszik, kár volt oly rengeteg összeget kiadni kutakra és a gyűjtő gallériára. Hiszünk azonban, hogy a közgyűlés nem fog ebben belemenni s nem vágyik azokkal a »kitűnő« viszonyokkal megismerkedni, a mik a Szajánál és más nagy városokat érintő folyamoknál fennállanak.

* **A ciszterciák III. Béla temetésén.** III. Béla Árpádházi magyar király és neje antiochiai Anna csontereklőit október 21-én, pénteken helyezik el ünnepélyesen a budavári Mátyás-templomban egy művészi márvány-szarkofágba. A magyarországi ciszterci rend ezen temetésnél körülbelül negyven rendtag által lesz képviselve, mert III. Béla alapította 1182-ben a zirczi, 1184-ben a pilisi és 1190-ben a pástói és szentgotthárdi apátságokat. A pécsi rendház részéről a gyászünnepen jelen lesznek: *Incze* Dénes főgymnáziumi igazgató, a Ferencz József rend lovagja, püspöki szentszéki ülnök és *Nemes Tivadar, Zalai Mihály, Buzássy Ábel* tanárok és lehetöleg az egész rend teljes számban, akik mindnyájan már kedden utaznak fel a fővárosba. A ravatalnál a ciszterciák fognak fölváltva imádkozni, a koporsót ciszterciák viszik s mellette is jobbról-balról e szerzet tagjai mennek. A sirt állandóan fogja díszíteni azon ezüst koszoru, melyet a ciszterci-rend tesz le és melynek anyja a levele, ahány tagja ma ezen hazai rendnek van Minden egyes levélen egy-egy rendtagnak neve van bevésve.

* **Erzsébet királyné-alap.** Már megemlékeztünk arról, hogy a magyarországi nőegyletek Erzsébet királyné emlékére jótékony alapot létesítenek. Erre nézve a belügyminiszter a következő leiratot intézte *Beöthy László* főispánhoz, valamint a többi főispánokhoz:

A magyarországi nőegyletek által Ö Felsége Erzsébet királyné elhunytá alkalmából »Erzsébet királyné-alap« megteremtésére a központi és ügyvezető-bizottságok által, melyek élén özv. gr. *Teleki Sándor* né, szül. gr. *Teleki Jozsef* és ifj. dr. *Jókai Mór* állanak, országos könyöradománygyűjtés engedélyezésére irányuló kérvény intéztetett I. özzám.

Az engedélyt ezen egyelőtes és magaslatos czélra egyidejűleg és jelen szám alatt Budapest fő- és székváros közönségéhez intézett rendelettemmel megadtam s midőn ezt Méltóságoddal közlöm, egyuttal felkérem, hogy említett bizottságok megkereséseit kellő támogatásban részesíteni s a gyűjtés sikerét előmozdítani sziveskedjék.

Budapest, 1898. okt. 6.

Perczel, s. k.

* **Megyebizottsági tagok választása.** A folyó év végével Biharmegye törvényhatósági bizottságából kilépő tagok választásáról már majdnem mind a 61 választó-körből kaptunk értesítést. Még az ér- adonyi és vasadi választások eredménye ismeretlen. A 150 bizottsági tagnak majdnem fele új emberekből áll, ugyanis 73 új tag került ki győztesen a választások-

nál. Lesz egy pár helyen új választás, mert pl. gróf *Tisza István* két helyen van megválasztva. Újabb értesüléseink a következők:

Megválasztottak:

Csatáron: Biró László, Sztankovits Béni.

Hagymádfalván: Dr. Kovács Jenő.

Nyimoosden (Kuraczele): Körner József, Papp József.

Illyén: Nagy Márton, Kulcsár Imre (új), Rokszi József (új), Török József (új).

Monospetriben: Baranyi Gábor, Klubuszky Tibor (új).

Micskén: Dr. Márkus László (új), Beöthy Ödön (új), ifj. Dávidházy János (új) Leelössy Albert (új).

* **Emlékek a királynétől.** A gödöllői királyi kastélyban — mint tudósítónk írja — a mult hét folyamán érkezett meg *Ferenczy Ida*, a királyné egykori felolvasónője, hogy a királyné lakosztályában levő tárgyakat rendezze. Az ott levő remekművü butorokból és apró tárgyakból ugyanis felsőbb rendelkezés folytán a királyi család tagjai s a királyné környezete egy-egy emléket kap. Az odaérkezett *Ferenczy Ida* különösen a királyné saját festésü képeit s rajzait szedegette össze, hogy ezekből a királyi család s a környezet minden tagjának legyen egy-egy kedves emlék.

* **A románok szent uniójának jubileuma.** A jövő évben lesz kétszáz éve, hogy Athanáz, balázsfalvi püspök és papjainak óriási többsége a Rómával való szent uniót elfogadta s ezzel a románok művelődéstörténetében megnyitotta az — ébredés korszakát. — E nagy esemény emlékét a hazai görög-katholikus románok kiváló fényel fogják megünnepelni. A balázsfalvi Unirea a többi közt a következő módozatokat ajánlja: 1. Az »Unirea«-t gör. kath. napilappá kell tenni. 2. Emeljék az istentisztelet fényét. 3. Behozandó a Gergely-féle naptár. 4. Emeljének szobrot az unió emlékére. 5. A parochiák tartanak ünnepélyeket. 6. Balázsfalván, Szamos-Ujváron, Nagy-Váradon és Lugoson tartanak különféle kongresszusok és ünnepélyeket. Örömmel fogjuk üdvözölni a görög-katholikus románok ez örök nevezetességü ünnepét. A sok politikai csalódás után ez lenne az ő igazi ünnepük, mely őket közelebb hozza a világsághoz s a latin egyház által létrejött nyugoti civilizációhoz. Ünnepejenek és feledjék azokat a mesterséges ellentéteket, melyeket a politikai áramlatok csináltak szerencsétlenül és a haza veszedelmére.

* **A király mint részvényes.** O felsége a király ötvenezer koronával alapítónak belépett a felállítandó orsz. központi hitelszövetkezetbe.

* **A függetlenségi és 48-as párt ülése.** A nagyváradi függetlenségi és 48-as párt saját helyiségében ma d. u. 5 órakor ülést tart.

* **Feloldták a zár alól.** A mult hó 15-én *Benedek Elek* marhakereskedőnél kiűtött a marhák között a száj és körömfájás. A rendőrségnek e miatt nagyon sok baja volt ezzel a teleppel, mert arról Bécsbe és Pestre is szállítottak marhákat, amiket szintén zár alá kellett venni. Most azután megszűnt a vész s miután az egész telepet kellőleg desinfiálták, a rendőrség tegnap a telepet a zár alól feloldta.

* **A »Mehet« vége.** Megirtuk a minap, hogy a kereskedelmi miniszter az állomásokat zajtalanítani óhajtja teljesen s először is az emberokozta zajon kezdi. A csengettyű jelzésnek vége, most meg már a »Mehet«-nek kell menni. A hivatalos lap tegnapi száma közli a »Mehet« halálos ítéletét, megállapítva az ezt helyettesítő jelzéseket is.

* **Bosszúból.** Egy kis hét esztendősi fiut vallattak a napokban a csendőrök. Nagy a büne a kis fiúnak, akit *Fábián András*nak hívnak s az egyik jómódu gazdának a fia. A kis fiuban, fiatal kora daczára, már él a bosszu érzete. Történt, hogy a fiut a szomszédnak a kutya merharapta. Más hasonló kora fiu legfeljebb sirva fakadt volna, de *Fábián András* már tudja, mi a bosszu s a helyett, hogy sirva fakadt volna, kegyetlen bosszura határozta el magát. Bosszuja keresztülvitelét siettetta az, hogy a kutya másnap is, majd harmadnap is megharapta — valószínűleg csak játékból, mert a fiu-

nak semmi komolyabb baja nem lett. De a bosszu-érett nem hagyta nyugodni s ezért szombaton délután a szomszédjának *meggyújtotta az udvarán levő szénáját*, ami le is égett, amivel közel 100 frt kárt okozott a szomszédnak. Az ügyet áttették az ügyészséghez s valószínű, hogy a fiatal bosszu-álló fiu nem sok idő múlva a javító intézetben fog gondolkodni azon, hogy a bosszu nem mindig édes, mert az utókövetkezményei szomorúak.

* **A typhus Árpádon.** A typhus járvány Árpádon fellépett és pedig meglehetősen vehementiával. A községi közegészségügyi bizottság, járványbizottsággá alakult át. Szerencse, hogy a betegség igen gyenge lefolyású, amannyiban több mint 30 megbetegedett közül eddigelé csupán 2 beteg halt el a járványban. *Weisz Jakab* orvos minden óvintézkedéseket megtesz a baj megállítására, ami annál is inkább nehéz és nagy munka, mert Árpád községnek rossz kutvize van s a Csicsér patak, melyet igen tanácsos volna immár szabályozni, — kigőzölgése a levegőt megfertőzteti.

* **Eljegyzés.** Gyulaváros közszeretet és becsülésben álló derék polgárának *Fürdők István* nyug. honv. ezredesnek Nagyváradon is ismert bájos és művelt leányát *Gizikét* eljegyezte *Jovanovics Döme* m. kir. honvéd főhadnagy, m. kir. honvédelmi miniszteriumi tisztviselő.

* **Névváltoztatás.** Erber Leó nagyváradi lakos vezetéknevét »Tarján«-ra változtatta.

* **Leégett fatemplom.** Mibellő biharmegyei kisközség gör. kel. fatemploma leégett. A tüzet egy gyertya okozta, melyet a harangozó mise után égve hagyott. Megsemmisült a templom összes belső felszerelése. 12 drb imakönyv, 3 drb zászló, 6 drb fagyertyatartó, 30 drb kép, egy oltár, öt drb terítő és 10 drb kendő, szent-ség, pohár, kanál, kés, 7 drb miseruha, fa és érc kereszték, füstölő, padok és csengők és az egyetlen harang 200 frt értékben. A templom biztosítva volt 550 frt értékben.

* **Halál pajkosságból.** Mezőberényben egy pajkos fiu vigyázatlansága ölt meg egy kis hat éves leánykát, *Csermák Béla* polg. isk. tanuló hajigálódzott az utcán és egy kődarabbal véletlenül úgy ütötte fejbe az arra haladó kis *Sefcsik Mariskát*, hogy ez azonnal szörnyet halt.

* **Feltűnő ismertető jelek.** A rendőri közlönyben a tegnapi napon egy körözés jelent meg, ami annyiból érdekes, mert a feltűnő ismertető jel — legalább is nagyon különös. A székely-udvarhelyi rendőrség körözeti *Miklós* Dániel borbélyesgedét, aki két takarékpénztári könyvvel megugrott, amelyeknek az értéke közel 1000 frt. A leírásban, mint különös ismertető jel van megemlítve az, hogy a szőkevéz ingje s alsó nadrágja — kopott. — Ehhez hasonlót olvasunk egy vidéki lapban. Pontos személyleírás cím alatt. Egy vármegyei pandur a Dunába fuladt s a viz elvitte a holttestét. A szolgabíró, hogy a hullát feltalálás esetén annál könnyebben felismerhessék, a dnamenti községekhez a vízbefultnak személyleírását küldette, s hogy hamarabb ráismerhessenek, hozzátette a rovatba azt is, hogy *beszél magyarul, németül és tótul.*

* **Megmérgezett gyermekek.** Megrendítő és részleteiben még föl new derített eset híret hozza a táviró. Egy főurat rettenetes csapás ért: két gyermeke halt meg egy napon és a harmadik gyermeke nagy beteg. A zemplénmegyei *Nagy-Mihályról* írják, hogy *Hadik János* grófnak három gyermeke csütörtökön megbetegedett. A gróf ez idő szerint szüleivel *Gálcson* időzik és az orvos, akit gyermekeihez hívott, mind a három gyermeken a *mérgezés egyforma jelét* konstataálta. Szombaton, a *megmérgezett gyermekek közül kettő meghalt.* Mitől betegedtek meg a gyermekek, azt meg nem tudják és most kutatják a tragédia okát.

* **A keverő masina.** Az igazi kártyást bosszantja a keverés. Kárba vesztettek tartja azt az időt, amelyet a kártyakeverésre kell fordítania. A vesztés a keverést még azért is szidja, amiért rossz volt. Együtt hagyta a kártyákat s megint rosszakat juttatott neki. Kitalálták ezért a keverésnek legkülönfélébb módjait. A vágó módszert, amelynek a keverő a kártyacsomó két felével egymásba szorítja, a hámozó módszert, amelynél az egyes kártyákat a csomóval gyorsan lehámozzák és összekeverik, a toló módszert, amelynél a legyező-

A báró talán megnehezít rám, de ez semmit sem tesz, anyám előbbre való.

Az orvoshoz siettem, néhány sort irtam a rendőrfőnököknek, majd a hercegnőnek. Gyorsan összepakkoltam, utra keltem. Nagy álmatlanság, nyugtalanságban végre négy nap múlva Nizzában voltam enyéimnél. Hála Istennek anyám jobban lett.

Itt olvastam azután a lapokból, hogy a báró meghalt és pedig akkor este, mikor én elutaztam.

Másnap a hercegnőtől is levelet kaptam:

— A báró kiszendvedt — hangzott a levél — most már boldog. Nyolcvanhat évet élt — szép idő. (A hercegnő is anyai, de azért még mindig fiatalnak érzi magát és azt hiszi, hogy örökké él.)

Igy van jól Miklós! Nagy Sándor kardjával vágta szét és oldotta meg a gordiusi csomót, a báró pisztolyával lőtte szét.

(Folyt köv.)

TÁVIRATOK.

Az aradi takarékpénztár válsága.

Budapest, okt. 17. (Saj. tudós. távirata.) Az aradi polgári takarékpénztár részvényesei Herold Rezső elnöke alatt értekezletet tartottak. A választmánytól kiküldött bizottság ismertette az intézet vagyoni állapotát és konstataulta, hogy a vagyomból 332,386 frt kétes tételekből áll, melynek azonban fele még behajtható. Az értekezlet egyelőre elhatározta, hogy a takarékpénztárt nem fogja fentartani, hanem likvidál. Ha a felszámolás végén marad még pénz a részvényesek számára, akkor esetleg új bankot alakítanak. Kimondták továbbá, hogy az igazgatóság részéről rendezés céljaira lefizetett 120.000 frtot nem adják vissza, hanem a tartalékalaphoz csatolják és hogy az igazgatók 10 évi tantienjeit visszakövetelik. Az értekezleten nagy volt a felháborodás az igazgatók ellen, a kik évek óta elhanyagolják az intézet dolgait, a gyűléseken politikával foglalkoznak és a törvény ellenére egymásnak nagy kölcsönöket szavaznak meg. A jelenlévők 700 részvényt képviseltek.

Vilmos császár keleti útja.

Konstantinápoly, október 17. A hatóságokkal közölt hivatalos szertartásrend szerint a német császári párt a Dardanellákon a szultán követei, a parancsnok és a kormányzó fogják üdvözölni. Valamennyi erőd és a hadihajók, amelyek zászlódiszt öltenek, ágyulövésekkel üdvözlik a vendégeket. Ugyanigy fogadják a császárt Konstantinápoly előtt. A török hajók közep árbczára a német zászlót tüzik ki. A vitorlafákon lévő matrózok janá-t (éljen) kiáltanak. Amint a Hohenzollern yacht horgonyt vet, a nagyvezér és a tengerészeti miniszter, a tüzéség nagymestere és a szertartásmester a hajó födézetén üdvözlik a császári párt. A szultán Szadi Ozman basával és a kísérettel a Dolma-Bagdse palota császárcapujánál várja a császárt és nejét, ahol egy fél testőrszázad fog tisztelegni zászlókkal és zenével. A Jildiz-palotában vezető uton sorfalat áll a katonaság és tiszteleg. A zene a német himnust játssza. A császári pár lakása előtt a Moraszim-palotában egy fél testőrszázad fog tisztelegni. A szultán a császárné szalonjáig kíséri a császári párt. Az uralkodók találkozásánál a nagyvezér és a külügyminiszter lesz jelen. A találkozás után a császári pár meglátogatja a szultánt, amely alkalommal kölcsönösen bemutatják az

udvari személyzetet. Azután villásreggeli lesz, amely után a császári pár sétát tesz. Este diszebed lesz a Jildiz-kioszkban, amelyet a Reszmgecsíd-kioszk megtekintése, kivilágítás és tűzijáték követ. Egy szertartási rendelet az egész hétre való programot közli. Ebben benne van a már közlötteken kívül: kedden délután a muzeumot és a nagy bazárt tekinti meg a császári pár. Éjjel a császárné látogatást tesz a szultán háremében. Szerdán reggel sétalovaglást tesznek a falak körül, délen a külföldi nagyköveteket fogadják, azután kísértálnak a Boszporusra. Este kivilágítás lesz, amelynél a szultán találkozik a császári párral, azután színházba mennek. Csütörtökön a császári pár Szkutarin és Herikén át Iszmitbe rándul ki és a »Hohenzollern« yachton, a herceg-szigeteket érintve, tér vissza. Pénteken a Jildiz-palota előtt lévő gyakorlótéren csapat-szemle lesz a német császári pár előtt. Este megint diszebed lesz, a melyen valamennyi nagykövet nejével és a miniszterek vesznek részt. Szombaton, a császárné születésnapján, a szultán virágbokrétát nyújt át a császárnénak. Az elutazásra ugyanazt a szertartásrendet állapították meg, mint a megérkezésre. (Ez a program a császári pár egy nappal később való megérkezése miatt több pontban módosulni fog. A bécsi távirati iroda megjegyzése.) (Magy. Táv. Ir.)

Elfogott merénylők.

Budapest, október 17. (Saj. tud. táv.) Alexandriában 15 olaszt elfogtak, kik a Vilmos császár elleni összeesküvés részesei. Tervük az volt, hogy Jeruzsálembe mennek s a templomszentelés alkalmával bombát dobnak Vilmos császárra.

A világbéke.

Páris, október 17. A »Gaulois«-nak azt jelentik Brüsszelből, hogy Muraviev orosz külügyminiszter haza utaztában Brüsszelben értekezni fog Lipót királlyal, mert Miklós cár tudni óhajtja, vajjon a király beleegyeznék-e abba, hogy a lefegyverezés ügyében tartandó értekezletet Brüsszelbe hívják össze. (Magyar Táv. Ir.)

A Dreyfus-ügy.

Páris, okt. 17. A »Natin« című előkelő lap közlése szerint Gonse tábornok a múlt évben azokat a leveleket, melyekben Picquart-t felszólította, hogy a Dreyfus-ügyben folytassa nyomozásait, Billot akkori hadügyminiszter kezdeményezésére írta, a ki tudomást szerzett Picquart nyomozásairól. Billot és Gonse tábornokok ezt állítólag be is ismerték a Picquart-ügy vizsgálatával megbízott katonai bíró előtt. (Magy. Táv. Ir.)

A franciaországi sztrájk.

Páris, okt. 17. A szocialista párt gyűlést tartott s olyan határozatot hozott, a melyben minden eshetőségre kimondja a szocialista és forradalmi erők egyesülésének szükségét, tiltakozik a munkásszindikátusok szabadsága és a sztrájk joga elleni támadások ellen és állást foglal az ellen, hogy katonai összeesküvéssel megsértsék a köztársasági jogokat. A gyűlés végül állandó örökös bizottságot választott.

KÖZGAZDASÁG.

Szüret az Érmelléken. Székelyhidon és vidékén már javában szüretelnek. Az eddigi eredményt véve alapul, általában kevés, de igen jó bor lesz. A must hektoliterjét 20 frtjával veszik. Kiforrás után bizonyosan magasabb lesz az ára. Valószínűleg 22—24 frtra fog felszökni.

Jegyzés a központi hitelszövetkezet üzletrészeire. A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898. évi XXIII. t.-cz. értelmében létesítendő országos központi hitelszövetkezet alapítványi üzletrészeinek jegyzése tárgyában a földmivélsügyi miniszter tudvalevőleg fölhívást bocsátott ki. Bár a felhívást csak október 2-án adtak ki, az üzletrészek jegyzésére kitűzött és október 15-én lejárt, aránylag rövid határidő alatt szép eredménye volt a fölhívásnak, a mennyiben a mondott napig a földmivélségi miniszter ivén 171.00 korona értékű alapítványi üzletrészt jegyezték.

Rejch Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, október 17.

Buza ősze	— — — — —	9.28
Buza tavaszra	— — — — —	9.14
Uj tengeri	— — — — —	4.66
Tengeri augusztusra	— — — — —	—
Rozs ősze	— — — — —	7.78
Zab ősze	— — — — —	5.81

Értéktőzsde.

Budapest, október 17.

Az irányzat nyugodt.	
Oszták hitel	— — — — — 352.30
Magyar hitel	— — — — — 375.50
Allamvasut	— — — — — 348.—
Salgótarjáni	— — — — — 620.32
Wagon-kölcsön	— — — — — 256.—
Villamos vasut	— — — — — 228.—
Magyar leszámítoló	— — — — — 262.50
Iparbank	— — — — — 104.25
Budapest közuti	— — — — — 358.—
Kereskedelmi	— — — — — 1011.50
Déli vasut	— — — — — 78.—
Rimamurányi	— — — — — 252.50
Magyar jelzálog	— — — — — 250.25

Bécs, október 17.

Az irányzat szilárd.

Oszt. hitel	— — — — — 353.25
Magyar hitel	— — — — — 380.—
Allamvasut	— — — — — 351.37
Birodalmi márka	— — — — — 58.88

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. október 17-én

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — — 100.—
Magyar koronajárdék	— — — — — 19.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — — 98.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — — 120.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — — 120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — — 96.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — — 100.40
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	— — — — — 97.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — — 161.50
Tiszabábalyozó és szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — — 139.—
Oszták járdék papírban	— — — — — 101.—
Oszták járdék ezüstben	— — — — — 101.90
Oszták járdék aranyban	— — — — — 120.50
Oszták korona járdék	— — — — — 101.25
1860. Oszták államsorsjegyek	— — — — — 140.50
Oszták magyar bankrészvény	— — — — — 900.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — — 311.50
Oszták hitelintézeti részvény	— — — — — 356.30
Páris vista	— — — — — 359.50
Német birodalmi márka	— — — — — 951.—
London vista	— — — — — 588.20 1/2
Páris vista	— — — — — 121.52 1/2
20 márkás arany	— — — — — 11.75

SZERKESZTŐI POSTA.

L. B. Gödöllő. Kissé későn jött.

Mariska. Helyben. Miért építenek Nagyváradon vásárcsarnokot? Dehogyan is építenek. A terv még nem minden Nagyváradon. Ha majdan komoly szó lesz róla, akkor készséggel adunk felvilágosítást. Minthogy kérdése csak Nagyváradra vonatkozik, ezzel úgy hisszük, hogy megfeleltünk.

A szerkesztődet felelős:

D. F. YUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Buca >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.					
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	†1 17	†6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Élesd >	†1 48	†7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
Várad-Velence >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.					
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v. V. v. V. v. V. v.					
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 24	—	2 30	4 05	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	†3 04	†7 56	3 21	4 56	2 50	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29
Sáp >	†3 33	†9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd—Derecske.					
P.-Ladány >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Buca >	—	—	4 27	6 04	4 36	Derecske—Sáránd.					
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 04
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—	Derecske érk.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	09 12
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.							
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.				
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35				
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 07				
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 37	10 54				
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Békes-Csaba >	7 —	2 37	4 50				
Cséffa >	11 0 —	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26				
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31				
Kötegyán >	11 46	†5 57	9 37	Kötegyán >	†7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	—	Dobrest ind.	4 22	6 36	—				
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Nánhegyesel >	†6 34	†8 21	—	Nánhegyesel >	†4 32	†4 9	—				
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Dobrest érk.	6 44	8 31	—	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 17	—				
Orosháza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51												
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16												
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31												

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma.				Gyoma—Nagyvárad.							
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.					
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	2 —	—	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 40	2 40					
V.-Velence >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	†4 42	†2 43	—	Ósi >	6 08	2 51	—	Déva-Ványa >	4 37	3 43					
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 05	—	Körös-Ladány >	5 13	4 25					
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 17	—	Szeghalom >	5 40	4 56					
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	†5 58	†4 15	—	Körös-szeg >	7 02	3 36	—	Vésztő >	6 12	5 38					
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	†4 27	—	Szakál >	7 39	4 05	—	Kót >	6 38	6 02					
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	†6 19	†4 37	—	Nagy-tóti >	7 55	4 21	—	Iráz >	6 52	6 23					
Magyar-Cséke >	6 50	†5 —	—	Sólyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 04					
Dusesd >	†7 05	†5 12	—	Gyanta >	6 56	†5 19	—	Iráz >	8 42	4 49	—	Nagy-tóti >	7 22	7 13					
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	—	Kót >	9 19	5 14	—	Sakál >	7 48	7 49					
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	—	Vésztő >	9 44	5 32	—	Körös-szeg >	8 11	8 18					
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dusesd >	†7 55	†6 34	—	Szeghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 33					
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	†8 07	6 49	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 53					
Borz >	†8 53	†6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	—	Ósi >	9 03	9 12					
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	†7 33	—	Gyoma érk.	12 45	8 06	—	Nagyvárad érk.	9 20	9 30					
Sonkolyos >	†9 18	†7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.			
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	†8 31	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	—	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20					
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	†8 45	—	B.-Püspöki >	7 17	5 57	—	Érselind >	5 37	6 01					
Lunka-Rézbánya >	10 56	†8 21	—	V.-Velence >	10 01	9 09	—	Bihar >	7 44	6 20	—	Székelyhid >	6 14	6 46					
Vaskóh érk.	11 12	8 49	—	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	—	Paptamási >	8 13	6 48	—	Nagykátá >	6 27	7 00					
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid															
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.					
Székelyhid ind.	9 50	7 55	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—	Gyapoly >	8 29	7 03	—	B.-Diószeg >	6 42	7 20					
Apátkeresztur >	10 46	8 41	—	Monos-Petri >	4 46	4 56	—	Nagykátá >	9 07	7 38	—	Paptamási >	7 24	8 04					
V.-Ábrány >	11 03	8 55	—	V.-Ábrány >	4 57	5 08	—	Székelyhid >	9 40	8 03	—	Bihar >	7 45	8 28					
Monos-Petri >	11 16	9 06	—	Apátkeresztur >	5 13	5 26	—	Érselind >	10 08	8 26	—	B.-Püspöki >	8 05	8 59					
Margitta érk.	11 28	9 16	—	Székelyhid érk. reg.	5 54	6 07	—	Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	—	Nagyvárad érk.	8 21	9 02					

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli időt jelenti

A * jelzettek feltételes megálló helyek.

Nyomatott lapulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.